

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7272/2562

นาง ท.โจทก์ นาง ค. โดยนาย อ. ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1627, ป.พ.พ. มาตรา 1629, ป.วิ.พ. มาตรา 127

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์กล่าวอ้างว่า โจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของเจ้ามรดกเนื่องจากโจทก์เป็นบุตรนอกกฎหมายที่เจ้ามรดกได้รับรองแล้ว จึงเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิรับมรดกของเจ้ามรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1627, 1629 (1) ดังนั้น โจทก์จึงมีภาระการพิสูจน์ให้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามมาตรา 1627 ซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริง 2 ส่วน ส่วนแรกคือ ข้อเท็จจริงที่ว่า โจทก์เป็นบุตรของเจ้ามรดก และส่วนที่สองคือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของเจ้ามรดกที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตน เช่น เจ้ามรดกเป็นผู้แจ้งเกิดให้แกโจทก์ว่าโจทก์เป็นบุตรของตน ยอมให้ใช้ชื่อสกุล เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู และส่งเสียให้การศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนแนะนำและแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปอย่างเปิดเผยว่าโจทก์เป็นบุตร หลักฐานทางทะเบียนราษฎรระบุว่า โจทก์เป็นบุตรของ ข. กับ บ. สำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเป็นเอกสารมหาชนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้น จึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้องตาม ป.วิ.พ. มาตรา 127 โจทก์ต้องมีพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมั่นคงและน่าเชื่อถือมานำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวจึงจะรับฟังได้ตามข้อกล่าวอ้างของโจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้พิพากษาว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 11303 เป็นสินสมรสของนายสีกับจำเลยที่ 1 ให้ตกเป็นกองมรดกของนายสีคนหนึ่ง ให้สัญญาจำนองที่ดินของจำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 ไม่ผูกพันที่ดินส่วนที่เป็นทรัพย์มรดกของนายสี และตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ ให้แบ่งทรัพย์มรดกของนายสีแก่โจทก์ตามที่โจทก์ครอบครอง หรือตามเนื้อที่ที่เจ้าพนักงานที่ดินจัดทำขึ้นตามคำสั่งศาล หากจำเลยที่ 1 เพิกเฉย ให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยที่ 1 จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา จำเลยที่ 1 ถึงแก่ความตาย นายอุทัย ผู้จัดการมรดกของจำเลยที่ 1 ยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าที่ดินโฉนดเลขที่ 11303 เป็นสินสมรสของนายสี กับจำเลยที่ 1 และให้ตกเป็นกองมรดกของนายสีคนหนึ่ง ให้แบ่งกองมรดกของนายสีให้แก่โจทก์ในฐานะทายาทนายสีตามส่วน ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องจำเลยที่ 1 นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในชั้นนี้ได้ว่า จำเลยที่ 1 เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายสี เจ้ามรดก มีบุตรด้วยกัน 5 คน เจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 ที่ดินพิพาท คือ ที่ดินโฉนดเลขที่ 11303 มีชื่อจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ เป็นสินสมรสระหว่างเจ้ามรดกกับจำเลยที่ 1 ซึ่งกึ่งหนึ่งของที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของเจ้ามรดกที่ตกทอดแก่ทายาทของเจ้ามรดก ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกามีว่า โจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของเจ้ามรดกหรือไม่ เห็นว่า โจทก์กล่าวอ้างว่า โจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกของเจ้ามรดกเนื่องจากโจทก์เป็นบุตร

นอกกฎหมายที่เจ้ามรดกได้รับรองแล้ว จึงเป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิรับมรดกของเจ้ามรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1627, 1629 (1) ดังนั้น โจทก์จึงมีภาระการพิสูจน์ให้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามมาตรา 1627 ซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริง 2 ส่วน ส่วนแรกคือ ข้อเท็จจริงที่ว่า โจทก์เป็นบุตรของเจ้ามรดก และส่วนที่สองคือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ของเจ้ามรดกที่รับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตน เช่น เจ้ามรดกเป็นผู้แจ้งเกิดให้แก่โจทก์ว่าโจทก์เป็นบุตรของตน ยอมให้ใช้ชื่อสกุล เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู และส่งเสียให้การศึกษาเล่าเรียน ตลอดจนแนะนำและแสดงออกแก่บุคคลทั่วไปอย่างเปิดเผยว่าโจทก์เป็นบุตร ในข้อเท็จจริงที่ว่าโจทก์เป็นบุตรของเจ้ามรดกนั้น ปรากฏจากหลักฐานทางทะเบียนราษฎรว่า โจทก์เป็นบุตรของนายแค้น กับนางบุญชู เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารมหาชนซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำขึ้น จึงต้องด้วยข้อสันนิษฐานว่าเป็นของแท้จริงและถูกต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 127 โจทก์จึงต้องมีพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมั่นคงและน่าเชื่อถือเพื่อให้รับฟังหักล้างข้อสันนิษฐานดังกล่าวได้ แต่พยานโจทก์ทุกปากไม่ได้รู้เห็นการแจ้งเกิดและไม่ทราบเหตุผลที่มีการแจ้งเกิดว่าโจทก์เป็นบุตรของนายแค้น ที่นางแพงศรีพยานโจทก์เบิกความถึงเหตุผลในเรื่องนี้ว่า เหตุที่รายการทะเบียนราษฎรระบุชื่อนายแค้นเป็นบิดาของโจทก์น่าจะเกิดจากความคับแค้นใจของนางบุญชูที่ถูกเจ้ามรดกทิ้งไปมีภริยาใหม่จึงแจ้งดังกล่าว ก็เป็นเหตุผลตามความคิดเห็นของพยานซึ่งไม่เป็นการแน่นอนว่าจะเป็นความจริงเช่นนั้น ตัวโจทก์เองก็ไม่ได้เบิกความถึงเรื่องดังกล่าว ทั้งยังเบิกความตอบทนายจำเลยที่ 1 ถามค้านว่า นายแค้นเป็นผู้ไปแจ้งต่อนายทะเบียนว่าโจทก์เป็นบุตรของนายแค้นและให้การอุปการะเลี้ยงดูโจทก์ จึงเห็นได้ว่าหากโจทก์ไม่ใช่บุตรของนายแค้นจริง นายแค้นก็ไม่จำเป็นต้องไปแจ้งเช่นนั้นเพราะบุคคลทั่วไปย่อมทราบดีว่าการแจ้งว่าบุคคลใดเป็นบิดาของเด็กเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งต่อตัวเด็กและบิดาตลอดจนครอบครัว เหตุผลตามที่อ้างจึงผิดปกติวิสัยของวิญญูชนทั่วไปและขัดต่อเหตุผลพยานหลักฐานของโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักพอหักล้างสำเนาทะเบียนบ้านดังกล่าวได้ ส่วนข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่าเจ้ามรดกรับรองว่าโจทก์เป็นบุตรของตนโดยการยอมให้ใช้ชื่อสกุลนั้น เมื่อปรากฏว่านายแค้นใช้ชื่อสกุลเดียวกับเจ้ามรดก การที่โจทก์ใช้ชื่อสกุลเดียวกับเจ้ามรดกจึงไม่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานที่แสดงว่าเจ้ามรดกยินยอมให้ใช้ชื่อสกุลของเจ้ามรดก ที่โจทก์กล่าวอ้างว่า เจ้ามรดกอุปการะเลี้ยงดูโจทก์โดยมารับโจทก์ไปอยู่อาศัยด้วยตั้งแต่โจทก์อายุ 16 ปี จนกระทั่งโจทก์สมรส นั้น โจทก์ไม่มีพยานที่เป็นญาติฝ่ายเจ้ามรดกหรือพยานคนกลางมาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริงในส่วนนี้เลย พยานโจทก์มีเพียงญาติฝ่ายมารดาของโจทก์กับเพื่อนของสามีโจทก์ จึงมีน้ำหนักน้อยทั้งพยานโจทก์ดังกล่าวก็ไม่ได้รู้เห็นและเบิกความถึงพฤติการณ์ของเจ้ามรดกในเรื่องนี้เลย ส่วนที่โจทก์อ้างพฤติการณ์ของเจ้ามรดกที่ว่า เจ้ามรดกยกที่ดินพิพาทให้โจทก์กับนายประยูรใช้ทำมาหากินเป็นโรงงานขนมจีนนั้น เมื่อจำเลยที่ 1 พ้องขับไล่นายประยูรออกจากที่ดินพิพาท ก็ไม่ปรากฏว่ามีการยกข้อเท็จจริงนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้แต่อย่างใด ส่วนที่โจทก์อ้างว่า โจทก์อุปการะเจ้ามรดกกับจำเลยที่ 1 โดยทำประกันชีวิตให้แก่จำเลยที่ 1 นั้นก็ปรากฏตามกรมธรรม์ว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้เอาประกัน โดยโจทก์เกี่ยวข้องเป็นผู้รับประโยชน์เท่านั้น พยานหลักฐานของโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังว่า โจทก์เป็นบุตรนอกกฎหมายที่เจ้ามรดกได้รับรองแล้ว ซึ่งจะมีผลทำให้โจทก์เป็นผู้สืบสันดานเหมือนกับบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นทายาทโดยธรรมที่มีสิทธิรับมรดกของเจ้ามรดก โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอแบ่งมรดกของเจ้ามรดก ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

อโนชา ชีวิตโสภณ · นุจรินทร์ จันทร์พราัยศรี · กาญจนา ชัยคงดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/7272/2562>